

İlk Resmi Türk Gazetesi: Takvim-i Vekayi

Araştırma Makalesi

Mustafa Furkan Keskenler^{1*}, Eyüp Fahri Keskenler

¹Atatürk Üniversitesi, Erzurum, 25240, Türkiye

²Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize, 53100, Türkiye

Takvim-i Vekayi

ISSN: 2148-0087

Basım Tarihi: 28 Aralık 2015

Cilt: 3 No: 1 Sayfa: 1-13 (2015)

Sorumlu Yazar; E-mail: mfkeskenler@gmail.com

ÖZET

Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk resmi gazetesi olan Takvim-i Vekayi, 1831 yılında Sultan II. Mahmud tarafından kurulmuştur. Tanzimat döneminde kurulan gazete hukuki ve idari bilgileri halkın erişimine açmayı amaçlıyordu. Osmanlı Türkçesi ile yazılan Takvim-i Vekayi, fermanlar, kanunlar, mahkeme kararları, askeri sevkıyatlar, ticaret ilanları, resmi tebligatlar ve dış ilişkiler raporları yayınlamaktaydı. İçeriği kronolojik olarak düzenleyerek okuyuculara belirli belgelere kolay erişim sağlamayı hedeflemiştir. Gazete, bilinçli bir yurttaş kitlelerini teşvik etmekte, devlet ile tebaası arasındaki uçurumu kapatmakta ve kamuoyunu şekillendirmede önemli bir yere sahiptir. Takvim-i Vekayi, sonraki gazetelere model olmuş ve Osmanlı gazeteciliğini etkilemiştir. Gazete Osmanlı Devletinin ötesine uzanmış, diğer ülkelerde resmi gazetelerin kurulmasına ilham vermiştir. Takvim-i Vekayi, imparatorluk yönetiminin modernizasyonu ve şeffaflığında çok önemli bir adımı temsil eden Osmanlı tarihinde dönüm noktası niteliğinde bir yayın olmaya 1922 yılına kadar devam etmiştir. Bu çalışmada Takvim-i Vekayi Gazetesinin kuruluşu, önemi, amacı ve etkileri üzerine araştırma gerçekleştirilmiştir. Ayrıca görüntü işleme ve matbaa teknolojisindeki gelişmeler irdelenmiştir. Takvim-i Vekayi örneğiyle o günün gazeteleri ile günümüz sosyal medyası arasındaki ilişki ortaya konulmuştur.

Anahtar kelimeler: Takvim-i Vekayi, İlk Resmi Gazete, Osmanlı'da Gazetecilik, Mecmua, Osmanlıda Yayıncılık, 19. yyda Matbaa Teknolojisi, Şekil Baskılarının Gelişimi, Günümüz Sosyal Medyanın Geçmişi.

First Official Turkish Newspaper: Takvim-i Vekayi

Research Article

Mustafa Furkan Keskenler^{1*}, Eyüp Fahri Keskenler

¹Atatürk University, Erzurum, 25240, Turkey

²Recep Tayyip Erdoğan University, Rize, 53100, Turkey

Takvim-i Vekayi

ISSN: 2148-0087

Published: 28 December 2015

Vol: 3 No: 1 Page: 1-13 (2015)

Correspondence; E-mail: mfkeskenler@gmail.com

ABSTRACT

Takvim-i Vekayi, the first official newspaper of the Ottoman Empire, was founded in 1831 by Sultan Mahmud II. The aim of the newspaper, founded in the Tanzimat era, was to make legal and administrative information available to the public. Written in Ottoman Turkish, Takvim-i Vekayi published decrees, laws, court decisions, military dispatches, trade announcements, official notices and reports on foreign relations. The goal of the newspaper was to provide readers with easy access to specific documents by arranging the content chronologically. The newspaper played an important role in fostering a conscious mass of citizens, closing the gap between the state and its subjects, and shaping public opinion. Takvim-i Vekayi became a model for later newspapers and influenced Ottoman journalism. The newspaper spread beyond the Ottoman Empire and inspired the establishment of official newspapers in other countries. Takvim-i Vekayi remained a landmark in Ottoman history until 1922 and represented a very important step in the modernization and transparency of the imperial administration. In this study, the establishment, significance, purpose and impact of Takvim-i Vekayi newspaper were investigated. In addition, the developments in image processing and printing technology are examined. With the example of Calendar-i Vekayi, the relationship between the newspapers of that day and today's social media has been revealed.

Keywords: Takvim-i Vekayi, First Official Gazette, Journalism in the Ottoman Empire, Journal, Publishing in the Ottoman Empire, 19th Century Printing Technology, Development of Figure Printing, History of Today's Social Media.

GİRİŞ

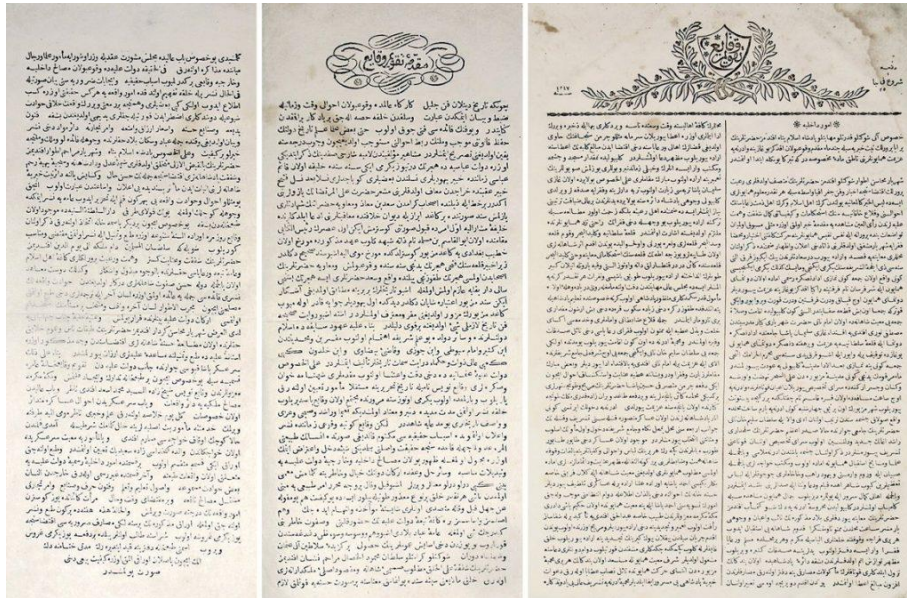
Takvim-i Vekayi, Osmanlı matbaacılık ve hukuki belgeleme tarihinde önemli bir yere sahiptir. Takvim-i Vekayi ilk kez 1 Kasım 1831 tarihinde Sahaflar Şeyhizâde Esad Efendi tarafından devlet işleri konusunda halkı bilgilendirmek amacıyla yayımlanmıştır. Padişah II. Mahmud zamanında Tanzimat döneminde kurulmuştur ve Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk resmi gazetesi konumundadır. Takvim-i Vekayi, yeni bir şeffaflık ve hesap verebilirlik dönemi başlatarak, hukuki ve idari bilgilerin kamuoyuna yayılmasında önemli bir rol oynamıştır (Yazıcı, 1983).

Tamamı Türkçe olan ilk gazete olma özelliğini taşıyan Takvim-i Vekayi, Tanzimat'ın başlamasıyla birlikte birden fazla dilde yayınlanacak şekilde genişlemiştir. İlk yayın akışı 1831'den 1878'e kadar sürmüştür ve bu süre zarfında toplam 2119 sayı üretmiştir. Osmanlı Türkçesi baskısının yanı sıra Fransızca, Ermenice ve Yunanca versiyonlarına da yer verilen gazetenin Arapça ve Farsça nüshalarının varlığında ileri sürülmektedir. Takvim-i Vekayi'nin faaliyetleri 1878'de geçici olarak durdurulmuş, ancak daha sonra 1891'de yeniden yayın hayatına başlamış fakat daha sonra yeniden durdurulmuştur (Yıldırım, 2008). 1908'de bir kez daha yayın faaliyetlerine geri dönmüştür ve 4 Kasım 1922 tarihine kadar İstanbul Hükümeti düşenedek Türkiye Cumhuriyeti Resmi Gazetesinin tarihinde oluşturmuştur. Bu çalışma, Takvim-i Vekayi'nin Osmanlı tarihindeki kuruluşunu, önemini, içeriğini, yapısını, etkisini ve kalıcı mirasını incelemektedir.

2. TAKVİM-İ VEKAYİ GAZETESİNİN KURULUŞU

Takvim-i Vekayi'nin kökeni, Osmanlı İmparatorluğu'nun 30. Padişahı II. Mahmud'a kadar dayanmaktadır. 19. yüzyılın başlarında II. Mahmud, imparatorluğun idaresini modernleştirmeyi ve merkezileştirmeyi amaçlayan Tanzimat olarak bilinen bir dizi reform

başlatmıştır. Temel hedeflerinden biri de şeffaflığı artırmak ve daha bilinçli bir vatandaşlık bilinci oluşturmaktır. Bunu başarmak için, fermanların, kanunların, mahkeme kararlarının ve idari tebligatların yayınlanması için resmi bir platform görevi görecek bir yayının kurulmasını emretmiştir. Takvim-i Vekayi, hükümet kararlarının ve reformların anlaşılan ve anlaşılabilir ortamında resmi bir ortamın önemini taşıyan Sultan II. Mahmud döneminin ürünüdür. Takvim-i Vekayi ilk kez 1 Kasım 1831 tarihinde Sahafalar Şeyhizâde Esad Efendi tarafından çıkarılmıştır (Kabacalı, 2000). Şekil 1’de Takvim-i Vekayi Gazetesinin ilk sayına ait bir nüshası verilmiştir.

Şekil 1. Takvim-i Vekayi Gazetesinin İlk Sayısı (1831)

3. GAZETENİN ÖNEMİ VE AMAÇLARI

Takvim-i Vekayi, Osmanlı yönetiminde ve halkın bilinçlenmesinde büyük bir öneme sahip olmuştur. İmparatorluk içinde şeffaflığı ve hesap verebilirliği teşvik etmek için önemli bir araç olarak görülmektedir. Önemli yasal ve idari bilgileri vatandaşlar, bürokratlar ve yabancı diplomatlar dahil olmak üzere genel kamuoyuna kolayca erişilebilir

hale getirerek, devlet ile tebaası arasındaki uçurumu kapatmayı amaçlamıştır. Gazete, insanların yasalardan, yönetmeliklerden ve yaşamlarını doğrudan etkileyen önemli olaylardan haberdar olmalarını sağlayarak, bir sivil katılım duygusunu beslemiştir. Bireylerin yönetim kurumlarını anlamaları ve bunlarla ilişki kurmaları için güçlü bir köprü görevi üstlenmiştir. Takvim-i Vekayi, Osmanlı İmparatorluğu'nda siyasi ve sosyal reformların geliştirilmesinde çok önemli bir rol oynamıştır (Gevgilili, 1983).

Gazetenin kapsamı siyaset, hukuk, ticaret, eğitim, sağlık ve kültür gibi geniş bir yelpazeyi kapsıyordu. Kapsamlı haberciliğiyle Takvim-i Vekayi, kitleleri bilgilendirmekle kalmayıp aynı zamanda eğiterek kamuoyunu şekillendirmiştir. İmparatorluğun çeşitlik arz eden nüfusu arasında birlik duygusunu teşvik etmiştir. İnsanların imparatorluğun geleceği ve değişen dünyadaki yeri hakkında tartışmalara girmeleri için ortak bir zemin sağlamıştır. Sayfaları, entelektüeller, bürokratlar ve tanınmış kişiler için fikirlerini ifade etmeleri, tartışmalara girmeleri ve değişimi savunmaları için bir platform görevi görmüştür. Gazete, Osmanlı toplumunun bir dönüşüm döneminde gelişen doğasını yansıtmakta, devam eden toplumsal değişimler, yasal reformlar ve siyasi gelişmeler hakkında bilgiler sunmaktadır (Yazıcı, 2010).

4. GAZETENİN İÇERİK VE YAPISI

Takvim-i Vekayi, Osmanlı Türkçesi ile yayınlanmış ve standart bir yapı izlemiştir. İçeriği çok çeşitli resmi belge ve raporları kapsıyordu. Gazete, kanun hükmünde olan ve imparatorluğun hukuki manzarasını şekillendiren padişah tarafından çıkarılan fermanlara belirgin bir şekilde yer veriyordu. Bu kararname, idari reformlar, vergilendirme, arazi mülkiyeti ve dini konular dahil olmak üzere yönetişimin çeşitli yönlerini kapsıyordu. Hükümet tarafından çıkarılan kanun ve yönetmelikler de Takvim-i Vekayi'de yayınlanarak vatandaşların yasal

çerçeveyi kapsamlı bir şekilde anlamaları sağlandı (Öner, 2007). Gazete, “Vukûât-ı Resmîyye ve Gayr-i Resmîyye” olmak üzere iki bölüme ayrılmıştır. Umûr-ı Dâhiliyye, Mevâdd-ı Askeriyye, Es’âr, Fünûn, Tevcîhât, Tevcîhât-ı İlmiyye, Umûr-ı Hâriciyye, Garîbe gibi alt başlıklar kullanılmıştır (web, 2015).

Gazetede kanun hükmünde kararnamelerin yanı sıra mahkeme kararları, askeri sevkîyatlar, ticari ilanlar ve resmi tebligatlar yer almıştır. Yüksek rütbeli yetkililerin atanması veya ulusal kutlamaların ilanı gibi önemli olayları iletmek için bir araç olarak hizmet etmiştir. Takvim-i Vekayi'de ayrıca dış ilişkiler, antlaşma özetleri ve uluslararası yazışmalara yer verilen haberler okuyuculara imparatorluğun dış ilişkileri hakkında da fikir veriyordu (Yıldırım, 2008).

Takvim-i Vekayi de yayınlanan gündelik hayatta yaşanan hukuki bir meseleye örnek olarak şu olay verilebilir. İstanbul'da eczane işleten Yakop isimli bir şahıs, 1853'te kasten veya ihmâl ile hastaya zarar vermekle suçlandı. Eczacı Yakop, bir hasta için bir şişe morina karaciğeri yağı, bir hasta için de bir şişe kroton yağı hazırlamıştı. Çırağı tarafından hastalara yanlışlıkla verilen şişeleri etiketlemeyi ihmâl etmişti. Bir kaşık kroton yağı içen hasta hemen sarhoş oldu ve hayatını kaybetti. Olay bildirilir bildirilmez kolluk kuvvetleri, merhumun ailesine eczacıyı dava etmek isteyip istemediklerini sordu. Aile şikâyetçi olmadı. Ancak kolluk kuvvetleri soruşturma başlatarak Tıphane'ye eczacının suçlu olup olmadığını sordu. Tıp Mektebi, eczacının şişeleri etiketlemeyi ihmâl ettiğini ve ölüme neden olmaktan suçlu bulunduğunu bildirdi. Yüksek Mahkeme konuyu ele aldı ve Yakop Bey'i altı ay hapis cezasına çarptırdı ve eczanesinin kapatılmasına karar verdi. Karar, Devletin resmi gazetesi Takvim-i Vekayi'de yayımlandı (Altıntaş, 1998).

Takvim-i Vekayi'nin içeriği kronolojik olarak düzenlenerek okuyucuların belirli belgeleri bulmasını ve bunlara başvurmasını

kolaylaştırmıştır. Bu sistematik yaklaşım, bireylerin gazetede verimli bir şekilde gezinmelerine ve aradıkları bilgileri bulmalarına olanak sağlamıştır.

5. MATBAA VE GÖRÜNTÜLÜ BASININ 19. YYDAKİ GELİŞİMİ

19. yüzyıl, baskı teknolojisinde bilgi, edebiyat ve görsel içeriğin yayılmasında devrim yapan önemli gelişmelere tanık oldu. Bu dönem, geleneksel baskı tekniklerinden daha mekanize ve verimli yöntemlere önemli bir geçişe işaret ediyordu. 19. yüzyılın baskı teknolojisini anlamak, figür baskısının evrimi ve bunun bilgi ve görsel kültürün yayılması üzerindeki etkisi hakkında fikir verir.

5.1. Baskı Teknolojisinin Gelişimi

19. yüzyılın başlarında, baskı teknolojisi ağırlıklı olarak, bir baskı makinesinde tek tek metal veya ahşap tip blokların düzenlenmesini içeren tipo baskı gibi geleneksel yöntemlere dayanıyordu. Bununla birlikte, yüzyıl ilerledikçe, verimliliğin artmasına ve basılı materyallerin kalitesinin artmasına yol açan yeni teknikler ortaya çıktı.

Önemli bir gelişme, litografinin tanıtılmasıydı. 1796'da Alois Senefelder tarafından icat edilen litografi, görüntülerin doğrudan taş veya metal plakalardan basılmasına olanak tanıyordu. Metin ve görüntüleri sorunsuz bir şekilde entegre etme yeteneğinin yanı sıra karmaşık şekillerin yeniden üretilmesinde daha fazla esneklik sunuyordu. Litografi hızla popülerlik kazandı ve 19. yüzyılda figür baskı için tercih edilen bir yöntem haline geldi.

Bir başka kayda değer gelişme, geleneksel düz yataklı presin yerini alan döner presin icadıydı. Döner pres, kavisli plakalar ve sürekli bir kağıt rulosu kullanarak daha hızlı ve daha otomatik baskı sağladı. Bu

yenilik, üretim hızlarını önemli ölçüde artırarak basılı malzemeleri daha erişilebilir ve uygun maliyetli hale getirmiştir (Scherer, 2011).

5.2. 19. yy'da Şekil Baskı Yöntemleri

19. yüzyılda şekil baskısı, her biri kendine özgü özelliklere ve uygulamalara sahip birkaç teknik içermektedir. Bu teknikler Rölyef baskı, Gravür baskı, Litografi baskı ve Kromolitografi olarak sıralanabilir (Scherer, 2011).

Rölyef Baskı: Tahta baskı ve ahşap oyma gibi kabartma baskı yöntemleri, bir görüntünün bir tahta bloğuna oyulmasını ve yükseltilmiş alanların baskı için mürekkep almasına izin verilmesini içeriyordu. Bu yöntemler, kitaplarda, gazetelerde ve diğer basılı materyallerde illüstrasyonlar için yaygın olarak kullanıldı. Özellikle ahşap oyma, daha ince ayrıntılara ve daha yüksek kaliteli reproduksiyonlara olanak sağlamaktaydı.

Gravür Baskı: Gravür ve tıfdruk teknikleri, görüntülerin tipik olarak bakır veya çelikten yapılmış metal plakalar üzerine kazınmasını veya oyulmasını içeriyordu. Girintili alanlar, daha sonra basınç altında kağıda aktarılan mürekkeple dolduruldu. Oyma baskı, yüksek kaliteli baskılar, banknotlar ve sanat baskıları için uygun hale getirerek, şekillerin hassas ve ayrıntılı reproduksiyonunu sunmaktaydı.

Litografi: Görüntülerin doğrudan taş veya metal plakalardan basılmasına izin veren ve çığır açan bir tekniktir. Sanatçılar veya gravürcüler, tasarımlarını, mürekkebi görüntü alanlarında tutmak için kimyasal olarak işlenmiş plaka yüzeyine çizer veya aktarırdı. Görüntü daha sonra bir litografik baskı kullanılarak basılabilir. Litografi mükemmel bir ton aralığı sunarak tabloları, haritaları, nota kağıtlarını ve posterleri çoğaltmak yaygın olarak kullanılmıştır.

Kromolitografi: 19. yüzyılın ikinci yarısına doğru kromolitografi önem kazandı. Zengin renkli ve canlı baskılar üretmek için her biri

farklı bir renk taşıyan çok sayıda litografik taş veya plaka kullanmayı içeriyordu. Kromolitografi, resimli kitapların, ticari reklamların ve dekoratif baskıların geliştirilmesinde önemli bir rol oynamıştır (Scherer, 2011).

5.3. Baskı Teknolojisinin Gazetecilik ve Takvim-i Vekayi Gazetesine Etkileri

19. yüzyıl baskı teknolojisindeki gelişmeler önce gazete basımını kolaylaştırdı ve yaygınlaştırdı. Ardından dolayısıyla toplum, kültür ve eğitim üzerinde derin etkileri oldu. Basım işlemlerinin artan hızı ve verimliliği, kitapların, gazetelerin ve süreli yayınların seri üretimine olanak sağlamıştır. Bu, entelektüel ve sosyal ilerlemeyi körükleyerek okuryazarlığın ve bilgiye erişimin önemli ölçüde genişlemesine yol açmıştır.

Özellikle figür basımı görsel kültürün yayılmasını kolaylaştırmıştır. Resimli kitaplar daha uygun fiyatlı ve yaygın olarak bulunabiliyor hale gelmiş ve daha geniş bir izleyici kitlesinin sanatla, bilimsel diyagramlarla ve tarihi temsillerle ilgilenmesini sağlamıştır. Bu teknolojik gelişmeler sayesinde Gazete ve dergilerdeki rakamlar hikaye anlatımını geliştirmiş ve haberlere görsel bağlam sağlamıştır. Takvim-i Vekayi'de bu gelişmelerin yaşandığı ortamda ortaya çıkmış ve kısa sürede geniş halk kitlesine ulaşabilmiştir.

6. TAKVİM-İ VEKAYİ'NİN ETKİLERİ

Takvim-i Vekayi'nin kuruluşu, Osmanlı Devleti'nin modernleşme çabalarında önemli bir dönüm noktası olmuştur. Kamuoyunun şekillenmesinde, hukuk bilgisinin yayılmasında ve sivil katılımın artmasında hayati bir rol oynamıştır. Gazete, resmi kararname ve kanunları halka açık hale getirerek, yönetici seçkinler arasında bir hesap verebilirlik duygusu uyandırmış ve hukukun üstünlüğünü

güçlendirmiştir. İmparatorluğun hukuk sistemini, eğitimini ve altyapısını modernize etmeyi amaçlayan Tanzimat reformlarını desteklemek için bir platform görevi görmüştür (Ortaylı, 1990).

Takvim-i Vekayi, Osmanlı gazeteciliğini de derinden etkilediği görülmektedir. Resmi hükümet yayınları için emsal oluşturmuş ve sonraki yıllarda özel gazetelerin ortaya çıkmasına ilham kaynağı olmuştur. Gazete, kendisinden sonraki gazeteler için tarafsız habercilik, olgusal bilgi ve şeffaf yönetişimin önemini vurgulayan bir zihniyet kazandırmıştır. Şeffaflığı ve kamu bilincini artırmak için resmi gazeteler çıkarmak isteyen diğer ülkelere bir model olarak hizmet ederek Osmanlı İmparatorluğu'nun ötesine kadar etkisi uzanmıştır. Bu yönü ile Takvim-i Vekayi, ülke içindeki etkisinin ötesinde uluslararası bir öneme de sahipti. Gazete, yabancı diplomatlara, gazetecilere ve araştırmacılara Osmanlı İmparatorluğu'nun içişlerine ilişkin değerli bilgiler de sağlamıştır. İmparatorluğun küresel toplulukla ilişkisini kolaylaştıran bir iletişim köprüsü görevi görmüştür (İnuğur, 2005).

Takvim-i Vekayi'nin yayımı, imparatorluğun yıkılıp Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulduğu 1922'de sona ermiş olsa da, mirası hâlâ derindir. Zengin arşivi, dönüşüm sürecinde Osmanlı İmparatorluğu'nun sosyo-politik dinamiklerini anlamaya çalışan akademisyenler ve araştırmacılar için değerli bir kaynak olmaya devam etmektedir.

6.1. Geçmişteki Gazeteler ve Günümüzdeki Sosyal Medya İlişkisi

Sosyal medya platformları, günümüzün dijital çağında bilginin yayılma ve tüketilme biçiminde devrim oluşturmuştur. Dünya çapında milyarlarca kullanıcısı olan Facebook, Twitter, Instagram ve LinkedIn gibi platformlar haber, fikir ve içerik paylaşmak için güçlü araçlar haline gelmiştir.

Sosyal medya platformları, bilginin yayılmasında benzersiz bir hız ve erişim sunmaktadır. Haberler, etkinlikler ve görüşler, küresel bir

izleyici kitlesiyle anında paylaşılabilir ve çok çeşitli konularda gerçek zamanlı güncellemelere olanak tanır. Geçmişte insanlar tıpkı günümüzdeki gibi bilgiye ulaşmak için kanallar kullanmaktaydı. 19. yüzyılda bilgiye erişimin en kolay ve dezenformasyondan uzak yolu ise resmi gazetelerdi. Takvim-i Vekayi'nin kuruluşunun en önemli sebeplerinden birisi de şüphesiz dezenformasyonla mücadeleydi. Halkın Ülkedeki gelişmelerden yanlış haberdar edilmesi oldukça yaygınlaşmıştı. Takvim-i Vekayinin temel hedeflerinden birisi de bu dezenformasyonla mücadele etmektir. Öyleki günümüzde de sosyal medyanın yükselişi, geçmişte olduğu gibi yanlış bilgilendirme ve dezenformasyonla ilgili zorluklara da yol açmıştır. Sıkı bir doğrulama olmaksızın içerik paylaşmanın kolaylığı, yanlış bilgilerin, söylentilerin ve propagandanın hızla yayılmasını kolaylaştırmıştır.

Sosyal medya, bilgi akışını demokratikleştirerek internet bağlantısı olan herkesin içerik oluşturucu ve dağıtımçı olmasına izin vermiştir. Böylece vatandaşlar artık kamusal söyleme katkıda bulunabilir, fikirlerini ifade edebilir ve baskın anlatılara meydan okuyabilir duruma gelmiştir. Yine geçmişte günümüze benzer bir şekilde Takvim-i Vekayi halk için yaygın olmasada halktan düşünürlerin sosyal ve politik konulardaki görüşlerinin tartışıldığı ve halk üzerinde kamuoyu oluşturmaya olanak tanıyan bir platform olmuştur.

7. SONUÇ

Osmanlı gazetecilik tarihinde imparatorluğun modernleşme ve şeffaflık taahhüdünü simgeleyen Takvim-i Vekayi önemli bir yere sahiptir. İlk resmi gazete olarak Osmanlı medya ve iletişimde sonraki gelişmelerin yolunu açmıştır. Gazetenin kamuoyunu şekillendirme, sosyal reformu teşvik etme ve birlik duygusunu beslemedeki rolü çok önemlidir. Aynı zamanda günümüzdeki sosyal medyanın üstelenmiş

olduğu vazifenin kısmen bir kısmının yerine getirildiği bir platform olduğu görölmüştür.

Takvim-i Vekayi, Osmanlı matbaacılık ve hukuki belgeleme tarihinde bir mihenk taşı niteliğindedir. Matbaa ve şekil basıkısında yaşanan gelişmelerin Takvim-i Vekayi gazetesinin halka daha çok hitap edecek biçimde ve geniş kitlelere ulaşacak şekilde bir boyut kazanmasına olanak tanımıştır.

Gazetenin Tanzimat döneminde kurulması, imparatorluğun yönetiminde bir dönüm noktası olmuş ve dönemin modernleşme çabalarına katkıda bulunmuştur. Takvim-i Vekayi, resmi kararnameleri, kanunları ve idari bilgileri yayarak şeffaflığı, hesap verebilirliği ve bilinçli bir vatandaşlığı teşvik etmeyi amaçlamıştır. Osmanlı gazeteciliği üzerindeki kalıcı etkisi ve diğer ölkelerdeki resmi gazeteler için model olma rolü, medya ve yönetim bağlamındaki önemini ortaya koymaktadır. Aynı zamanda Takvim-i Vekayi, Osmanlı İmparatorluğu'nun gelişimini ve modern çağın zorluklarına uyum sağlama çabalarını anlamak için paha biçilmez bir tarihsel kaynak olmaya devam etmektedir.

KAYNAKLAR

Altıntas, A. (1998). The punishment of a pharmacist in Istanbul in 1853, The new history of medicine studies, vol. 4, 181 – 186.

Gevgilili, A. (1983). Türkiye Basını, Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi C.I., 202-208.İstanbul: İletişim Yayınları.

İnuğur M. N. (2005). Basın ve Yayın Tarihi, Dar yayınları, İstanbul, ss:21.

Kabacalı, A. (2000). Başlangıcından günümüze Türkiye’de matbaa basın ve yayım. İstanbul: Literatür Yayınları.

Ortaylı, İ. (1990). Tanzimat Devri Basını Üzerine Notlar, Cahit Talas’a Armađan, 397-404. Ankara: Mülkiyeliler Birliđi Yayınları.

Öner S. (2007). Türk Basımın İlk Resmi Gazetesi Takvim-i Vekayi'de Padişah Portresine İlişkin Haberler, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, 29.

Scherer, B. (2011). Lithography And Chromolithography. Magazine Antiques (New York, N.Y.: 1971), 178. 64

Yazıcı, N.(1983).Takvim-i Vekayi (Belgeler). Ankara: Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Yayını.

Yazıcı, N. (2010) “Takvîm-i Vekâyi” Diyanet İslam ansiklopedisi, c. :39. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

Yıldırım A. (2008). Askeri Bir Süreli Yayın; Ceride-İ Askeriye, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.